

OTSUS

Vaidlustusaja number	247-24/285050
Otsuse kuupäev	02.01.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Ühispakkujate OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC vaidlustus aktsiaseltsi Eesti Raudtee riigihankes „Drossel-transformaatorite ostu raamleping II etapp“ (viitenumber 285050)
Menetlusosalised	Vaidlustaja: ühispakkujad OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC, esindaja Kaarel Berg Hankija, aktsiaselts Eesti Raudtee, esindajad vandeadvokaat Erki Fels ja vandeadvokaadi abi Gregor Saluveer Kolmandad isikud ühispakkujad UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB (Kolmas isik I), Atomeksim UAB (Kolmas isik II) ja OÜ Veritum Grupp (Kolmas isik III)
Menetlustoiming	Raamlepingute sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise taotluse lahendamine

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 193 lg 5 alusel

Jätta rahuldamata aktsiaseltsi Eesti Raudtee taotlus raamlepingute sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamiseks.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kolme tööpäeva jooksul otsuse teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 280 lg 2).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 07.10.2024 alustas aktsiaselts Eesti Raudtee (edaspidi Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusega läbiviidavat riigihanget „Drossel-transformaatorite ostu raamleping II

¹ Riigihangete seadus

etapp“ (viitenumber 285050) (edaspidi Riigihange). Riigihange on jagatud kaheks osaks: osa 1 - Drossel-transformaatorite 1DT-1-300 ost; osa 2 - Drossel-transformaatorite 1DT-0,6-1000 ost. Pakkumuste esitamise tähtpäevaks 11.11.2024 esitati mõlemas Riigihanke osas 4 pakkumust ja lisaks üks pakkumus Riigihanke osas 2.

2. 03.12.2024 tegi Hankija järgmised otsused:

- lükata mõlemas Riigihanke osas tagasi EGIT MB pakkumus;
- tunnistada mõlemas Riigihanke osas vastavaks kõik ülejäänud pakkumused;
- tunnistada mõlemas Riigihanke osas edukaks Kolmanda isiku I pakkumused;
- kvalifitseerida ja jätta Kolmas isik I kõrvaldamata.

3. 13.12.2024 esitasid ühispakkujad OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC (edaspidi Vaidlustaja) riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) vaidlustuse, milles taotletakse järgmiste Hankija otsuste kehtetuks tunnistamist:

- otsus tunnistada Riigihanke osas 1 vastavaks Kolmanda isiku I ja Kolmanda isiku II pakkumused;
- otsus tunnistada Riigihanke osas 2 vastavaks Kolmanda isiku I, Kolmanda isiku II ja Kolmanda isiku III pakkumused;
- otsus tunnistada mõlemas Riigihanke osas edukaks Kolmanda isiku I pakkumused;
- otsus kvalifitseerida ja jätta Kolmas isik I kõrvaldamata.

4. 20.12.2024 laekus vaidlustuskomisjonile Hankija vastus vaidlustusele, milles sisaldus mh taotlus hankelepingu (raamlepingu) sõlmimiseks nõustumuse andmiseks RHS § 193 lg 5 alusel, mida Hankija põhjendab kokkuvõtlikult avaliku huviga uute rongide kasutuselevõtu vastu. Hankija väitel kaalub avalik huvi üles Vaidlustaja subjektiivsete õiguste võimaliku riive, mh arvestades vaidlustuse rahuldamise äärmiselt madalat perspektiivi. Täpsemalt väidab Hankija, et:

- Tallinn-Tapa lõigul kontaktvõrgu valmimine on planeeritud 2025 aasta veebruari, kuid riigihankega nr 281599 ei ostetud piisavalt drossel-transformaatoreid ja 14 tk on puudu;
- drossel-transformaatorite paigaldamine peab toimuma alates 27.01.2025, mil hakkab kehtima uus liiklusgraafik;
- uute rongide testimine on planeeritud veebruaris ja kui drossel-transformaatoreid pole paigaldatud, lükkub testimine ca pool aastat edasi;
- uusi ronge ei ole võimalik ettenähtud ajal kasutusele võtta, kui lepingu sõlmimiseks luba ei anta.

5. RHS § 193 lg 6 alusel nõudis vaidlustuskomisjon hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise taotluse kohta Vaidlustaja ja kolmandate isikute seisukohti. 27.12.2024 kirjutas taotles Vaidlustaja Hankija taotluse raamlepingu sõlmimiseks nõustumuse andmiseks rahuldamata jätmist kokkuvõtlikult järgmistel põhjustel:

- Hankija ei selgita, kuidas on seotud hankelepingu sõlmimise vajaduse kiireloomulisus ja Hankija taotluses välja toodud asjaolud;
- Hankija ei selgita, kuidas on hankelepingu esemeks olevate drossel-transformaatorite ost otseselt seotud 2025. a veebruaris valmiva Tallinn-Tapa lõigu kontaktvõrgu testimise ja sertifitseerimisega - selle jaoks on Hankija ostnud drossel-transformaatoreid riigihankega nr 281599;
- Riigihanke esemeks on drossel-transformaatorid Tapa-Nõmmküla jaamavahest kuni Tartu jaamani ja Ülemiste jaama. Tallinn-Tartu raudtee elektrifitseerimine peab olema lõpuni viidud 2025. aasta augustiks ja see ajakava ei ole ohus;
- vaidlustuskomisjon teeb otsuse 14.01.2025, hankelepingu saaks sõlmida alates 29.01.2025 ja kuna Raamlepingu eritingimuste kohaselt on mõlemat liiki drossel-transformaatorite tarneaeg kaks kuud alates tellimuse esitamisest, siis drossel-transformaatorid saaksid tarnitud märtsi

lõpuks. Drossel-transformaatorite paigaldus/ühendamine kestab 2-3 kuud, st Tallinn-Tartu raudtee elektrifitseerimine augusti lõpuks on jätkuvalt võimalik. Kolmandad isikud sisulisi seisukohti Hankija taotluse kohta ei esitanud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. RHS § 193 lg 5 sätestab: *Kui vaidlustatakse riigihanke menetluses hankelepingu sõlmimisele eelnev ajaliselt viimane hankija otsus ja kui oluline avalik huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu sõlmimata jätmise korral, kaalub üles vaidlustaja õiguste võimaliku kahjustamise, võib vaidlustuskomisjon hankija põhjendatud taotluse alusel teha igas vaidlustusmenetluse staadiumis otsuse hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta.* Tulenevalt RHS § 193 lg-st 5 peavad hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamiseks olema samaaegselt täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) vaidlustatud on hankelepingu sõlmimisele eelnev ajaliselt viimane hankija otsus;
- 2) hankelepingu sõlmimata jätmisega võidakse kahjustada olulist avalikku huvi;
- 3) oluline avalik huvi kaalub üles vaidlustaja õiguste võimaliku kahjustamise.

Vaidlust ei ole, et raamlepingute sõlmimisele eelnev ajaliselt viimased Hankija otsused on vaidlustatud. Antud juhul vaidlevad pooled sisuliselt selle üle, kas olulist avalikku huvi võidakse raamlepingute sõlmimata jätmise korral kahjustada (teine tingimus).

7. RHS § 193 lg 5 koosseisu täitmiseks peab raamlepingu sõlmimisega olema võimalik ära hoida olulise avaliku huvi kahjustamine (mõlemas Riigihanke osas), kuid vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vastavasisulised Hankija põhjendused ei ole veenvad ega otseselt ja selgelt Riigihanke tulemusel sõlmitavate raamlepingutega seostatavad, mistõttu jätab vaidlustuskomisjon Hankija taotluse rahuldamata.

Vaidlustuskomisjon põhjendab seda järgmiselt.

7.1. Riigihankega soovitakse sõlmida raamlepingud maksimaalselt 600 drossel-transformaatori ostmiseks osas 1 (drossel-transformaatorid 1DT-1-300) ja maksimaalselt 64 drossel-transformaatori ostmiseks osas 2 (drossel-transformaatorid 1DT-0,6-1000). Antud juhul on Hankija ajakriitilised põhjendused seotud 14 drossel-transformaatoriga, mis on jäänud riigihankega nr 281599 hangitust puudu selleks, et Tallinn-Tapa lõigul saaks kontaktvõrk valmida 2025. aasta veebruaris. Need 14 drossel-transformaatorit, mis Hankijal puudu jäid, on Hankija esitatud drosselite asukohtade projekti tabelist (edaspidi Projekt) nähtuvalt tüüp 1DT-1-300 (Riigihanke osa 1), mis ei saa iseenesest kuidagi põhjendada vajadust sõlmida raamleping ka Riigihanke osas 2 (drossel-transformaatorid 1DT-0,6-1000).

7.2. Vaidlustuskomisjon märgib, et Riigihanke hankelepingu eseme kirjelduse kohaselt on hankelepingu esemeks drossel-transformaatorite ost Tapa-Nõmmküla jaamavahest kuni Tartu jaamani (kaasa arvatud) ja Ülemiste jaama (tehnilise kirjelduse p 1.2.1: *Riigihanke tulemusel ostetakse drossel-transformaatorid Tapa-Nõmmküla jaamavahest kuni Tartu jaamani (kaasa arvatud) ja Ülemiste jaama tarbeks*). Seega isegi kui Hankijal on tarvis 14 drossel-transformaatorit lisaks riigihankega nr 281599 hangitule, siis Riigihanke eseme kirjeldusest ei nähtu, et raamlepingu sõlmimisel üldse oleks selline eesmärk ja 14 drossel-transformaatorit hangitaks Tallinn-Tapa lõigule või Tapa jaama.

Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustaja põhjendustega selles, et Hankija põhjendustest ei nähtu, et Riigihanke esemetega seotud ajakava (drossel-transformaatorid Tapa-Nõmmküla jaamavahest kuni Tartu jaamani ja Ülemiste jaama) oleks ohus (sh Tallinn-Tartu raudtee elektrifitseerimine on lõpuni viidav 2025. aasta augustiks). Seega vaidlustuskomisjonil on kahtlus, kas raamlepingute sõlmimisega Riigihankes on üldse võimalik ära hoida Hankija väidetud olulise avaliku huvi kahjustumist, kui raamlepingut soovitakse sõlmida Riigihankes,

mille esemed ei hõlma otseselt asju Hankija kirjeldatud eesmärgi täitmiseks. See, et riigihankega nr 281559 hangitavatest drossel-transformaatoritest ei piisa ja 14 drossel-transformaatorit jääb puudu, oli Hankijale juba hiljemalt augustist teada, kuna Projekti viimase muutmise kuupäev on metaandmete kohaselt 30.08.2024, mistõttu Hankijal ei olnud mingit takistust neid Riigihankega, mida alustati alles 07.10.2024, üheselt mõistetavalt hõlmata.

7.3. Isegi kui Hankija võib Riigihankega hangitavaid drossel-transformaatoreid lõppeks kasutada oma vajadusteks ka kuskil mujal (mitte ainult *Tapa-Nõmmküla jaamavahest kuni Tartu jaamani (kaasa arvatud) ja Ülemiste jaama tarbeks*), siis vaidlustuskomisjoni hinnangul ei ole Hankija Riigihanke väljakuulutamisel ilmselgelt arvestanud sellega, et *drossel-transformaatorite paigaldamine peab toimuma alates 27.01.2025*, kuna HD lisa 6 Ostu-müügi raamlepingu eritingimuste kohaselt on esimene tellimus ca 300 tk ja kauba tarnimise tähtaeg *Kaks (2) kuud Ostja poolt kirjaliku tellimiskirja esitamisest.*

Arvestades, et Hankija kuulutas Riigihanke välja 07.10.2024 ja tegi otsused alles 03.12.2024, siis isegi ilma vaidlustusmenetluseta ei oleks Hankijal olnud võimalik kaupa saada enne 18. veebruari 2025 (arvestusega, et raamlepingu sõlmimine sai ilma vaidlustuseta olla kõige varem võimalik alates 18.12.2024). Kui Hankijal oli eriti kiire 14 drossel-transformaatoriga, mis on marginaalne osa Riigihanke osa 1 kogumahust (600), siis oleks selline Hankija erihuvi pidanud kuskiltki nähtuma.

Seega Riigihanke alusdokumentidest ei nähtu usutavalt, et Riigihanke tulemusel sõlmitavate raamlepingute (nii osas 1 kui ka 2) täitmisega oli Hankija üldse planeerinud realiseerida neid töid, millega seotud olulise avaliku huvi kahjustumist Hankija oma taotluses kirjeldab.

Lisaks juhib vaidlustuskomisjon tähelepanu Tartu Ringkonnakohtu määruse 3-23-1606 p-is 14 sedastatule, et *hankija peab püüdma hankemenetlusi läbi viia sellise ajavaruga, et ka vaidlustus- ja kohtumenetluse järgnemise korral oleks võimalik hankeleping sõlmida õigeaegselt, st selliselt, et vajalikke kaupu, teenuseid või töid oleks võimalik saada vajalikuks ajaks. Seda peab hankija silmas pidama nii hankemenetluse alustamisel (st alustama seda piisava ajavaruga) kui ka hankemenetluse läbiviimisel (mitte venitama hankemenetluse läbiviimisega).*

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk